

İlgili Kanun / Madde

4857 S. İşK/21

6356 S. STK/25

6098 S. TBK/100,

T.C

YARGITAY

9. HUKUK DAİRESİ

Esas No. 2016/23148

Karar No. 2018/7175

Tarihi: 02.04.2018

- SENDİKAL TAZMİNAT TALEPLİ İŞE İADE DAVASINDA SENDİKAL TAZMİNATIN İŞÇİNİN BAŞVURUSU KOŞULUNA BAĞLI TUTULARAK HÜKMEDİLMESİ HÜKMÜN BU KISMININ TEMYİZ EDİLMİYEREK KESİNLEŞMESİ
- İŞE BAŞLATILAN İŞÇİNİN KESİNLEŞME VE USULÜ MÜKTESEP HAK NEDENİYLE SENDİKAL TAZMİNAT ALAMAYACAĞI
- İŞE İADE BAŞVURUSUNDA BOŞATA GEÇEN SÜREYE İLİŞKİN ÜCRET VE DİĞER HAKLARIN ÖDENMESİNİN İSTENMESİ HALİNDE BAŞVURU İLE BİRLİKTE İŞVEREN TEMER-RÜDÜNÜN GERÇEKLEŞMİŞ OLACAĞI FAİZİN BAŞVURU TARİHİNDEN İŞLEYECEĞİ

ÖZETİ: Somut uyuşmazlıkta, davacı tarafça açılan sendikal nedenle fesih iddiası ile açılan işe iade davasında feshin geçersizliğine karar verildikten sonra bir yıllık ücret tutarındaki sendikal tazminat işe başvuru ve başlatmama şartına tabi tutulmuştur. Bu karar yukarıda açıklanan 25. madde hükmüne aykırı ise de davacı taraf bu yöndeki hükmü temyiz etmemiş ve karar bu hali ile kesinleşmiştir.

Öte yandan dosyadaki bilgi ve belgelerden davacının işe iade kararı sonrası süresi içinde işverene başvurduğu ve işe başlatıldığı anlaşılmaktadır. Her ne kadar Mahkemece gerçek bir işe başlatma durumunun

söz konusu olmadığı kabul edilmiş ise de, davacının dava dilekçesinde bu yönde iddiası olmaması, tanıkların davacının çalışmaya devam ettiğine yönelik beyanları ve aksi yönde başkaca somut delil ortaya konulmaması karşısında, bu kabul hatalıdır.

Açıklanan nedenlerle davalı lehine oluşan usuli kazanılmış hak karşısında ve davacının işe başlatıldığı gözetilerek sendikal tazminata yönelik talep red edilmesi gerekirken, hatalı değerlendirme ile kabulü isabetsizdir.

İşe iade başvurusunda boшта geçen süreye ait ücret ve diğer hakların ödenmesi talep edilmiş ise başvuru ile birlikte işveren de temerrüde düşürülmüş sayılmalıdır. Sözü edilen ücret ve diğer hakların ödenmemesi durumunda başvuru tarihinden itibaren faiz hakkı doğar.

İşe başlama isteğini içeren başvuruda, boшта geçen süreye ait ücret ve diğer hakların açıkça talep edilmemiş olması halinde ise, dava ve varsa ıslah tarihlerinden itibaren faiz yürütülmelidir.

DAVA: Davacı, sendikal tazminat ile ücret alacağının ödetilmesine karar verilmesini istemiştir.

Yerel mahkemece, davanın kısmen kabulüne karar verilmiştir.

Hüküm süresi içinde taraflar avukatları tarafından temyiz edilmiş, davalı avukatınca duruşmalı olarak incelenmesi istenilmiş ise de; HUMK.nun 438.maddesi gereğince duruşma isteğinin miktardan reddine ve incelemenin evrak üzerinde yapılmasına karar verildikten sonra Tetkik Hakimi tarafından düzenlenen rapor sunuldu, dosya incelendi, gereği konuşulup düşünüldü:

A) Davacı İsteminin Özeti:

Davacı, davalıya ait işyerinde işçi olarak çalışırken iş sözleşmesinin işverence haksız ve geçersiz şekilde sendikal nedenlerle fesh edilmesi üzerine açtığı işe iade davasının lehine sonuçlandığını, kararda hükmedilen 4 aylık boшта geçen süre ücreti ile sendikal tazminatın ödenmediğini ileri sürerek boшта geçen süre ücreti ile sendikal tazminatın tahsilini istemiştir.

B) Davalı Cevabının Özeti:

Davalı, işe iade kararı üzerine davacının işe başlatıldığını, önceden ödenen kıdem ve ihbar tazminatının mahsubu ile bakiye alacağı kalmadığını, sendikal tazminatında işe iade davasında işe başlatmama şartına göre karara bağlandığını, davacı işe tekrar alındığından tazminat hakkının doğmadığını savunarak davanın reddini istemiştir.

C) Yerel Mahkeme Kararının Özeti:

Mahkemece, toplanan kanıtlar ve bilirkişi raporuna dayanılarak, kesinleşen işe iade kararı sonrası davacının başvurusu üzerine her ne kadar davalı tarafça işe başlatıldığı iddia edilse de, tanı beyanlarına göre davacının önceki görevinden farklı bir görevde başlatıldığı gibi kendisine ve işe iade sonrası işe başlatılan diğer işçilere baskı uygulandığı dolayısıyla gerçek bir işe başlatma durumunun söz konusu olmadığı, buna göre davacının sendikal tazminat ile yapılan ödemelerin mahsubu ile boşta geçen süre ücreti alacağı olduğu gerekçesi ile davanın kısmen kabulüne, karar verilmiştir.

D) Temyiz:

Kararı taraflar temyiz etmiştir.

E) Gerekçe:

1- Dosyadaki yazılara toplanan delillerle kararın dayandığı kanuni gerektirici sebeplere göre, tarafların aşağıdaki bentlerin kapsamı dışında kalan temyiz itirazları yerinde değildir.

2- 6356 sayılı Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Kanununun 25. maddesinde sendikal nedenlerle yapılan fesihlerde işçinin bir yıllık ücret tutarından az olmamak üzere öngörülen sendikal tazminat, işe iade sonrası işçinin işe başvurusu ve başlatmama şartına bağlı tutulmamıştır. Ancak 6100 sayılı HMK'nın 26. maddesi gereğince hakim taleple bağlı olduğu gibi bir karar temyiz etmeyen yönünden kesinleşince bu durum karşı taraf için usuli kazanılmış hak teşkil eder.

Somut uyuşmazlıkta, davacı tarafça açılan sendikal nedenle fesih iddiası ile açılan işe iade davasında feshin geçersizliğine karar verildikten sonra bir yıllık ücret tutarındaki sendikal tazminat işe başvuru ve başlatmama şartına tabi tutulmuştur. Bu karar yukarıda açıklanan 25. madde hükmüne aykırı ise de davacı taraf bu yöndeki hükmü temyiz etmemiş ve karar bu hali ile kesinleşmiştir.

Öte yandan dosyadaki bilgi ve belgelerden davacının işe iade kararı sonrası süresi içinde işverene başvurduğu ve işe başlatıldığı anlaşılmaktadır. Her ne kadar Mahkemece gerçek bir işe başlatma durumunun söz konusu olmadığı kabul edilmiş ise de, davacının dava dilekçesinde bu yönde iddiası olmaması, tanıkların davacının çalışmaya devam ettiğine yönelik beyanları ve aksi yönde başkaca somut delil ortaya konulmaması karşısında, bu kabul hatalıdır.

Açıklanan nedenlerle davalı lehine oluşan usuli kazanılmış hak karşısında ve davacının işe başlatıldığı gözetilerek sendikal tazminata yönelik talep red edilmesi gerekirken, hatalı değerlendirme ile kabulü isabetsizdir.

3- İşe iade başvurusunda boşta geçen süreye ait ücret ve diğer hakların ödenmesi talep edilmiş ise başvuru ile birlikte işveren de temerrüde düşürülmüş sayılmalıdır. Sözü edilen ücret ve diğer hakların ödenmemesi durumunda başvuru tarihinden itibaren faiz hakkı doğar.

İşe başlama isteğini içeren başvuruda, boşta geçen süreye ait ücret ve diğer hakların açıkça talep edilmemiş olması halinde ise, dava ve varsa ıslah tarihlerinden itibaren faiz yürütülmelidir.

Somut uyuşmazlıkta, işverenin davacının işe iade başvurusu ile temerrüde düştüğü gözetilmeden temerrüt tarihi olan 11/07/2014 yerine, 10/07/2013 tarihinden itibaren işleyecek faize hükmedilmesi de hatalıdır.

4- Mahkemece boşta geçen süre ücreti alacağı davacı talebi ile bağlı kalınarak hüküm altına alınmıştır. Ancak her eda davası bir tespit hükmü içermek zorunda olduğundan davacının hak kazandığı toplam miktarın kararda gösterilmemesi de hatalı olup ayrı bir bozma nedenidir.

F) Sonuç:

Temyiz olunan kararın, yukarıda yazılı sebeplerden dolayı BOZULMASINA, peşin alınan temyiz harcının istek halinde ilgiliye iadesine 02/04/2018 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.